XXIII. évfolyam. Csáktornya, 1906. március 25-én. 12. szám.

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal: Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . 8 kor.
Fél évre . . . . . 4 kor.
Negyed évre . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Nyilttér petitsora 20 fillér.

Felelős szerkesztő: DÉKÁNY MIHÁLY.

Főszerkesztő: MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és laptulajdonos: STRAUSZ SÁNDOR.

Az emberiség jövőjének eszménye.

Ismeretes dolog, hogy a sociáldemokratia főleg két cél felé törekszik: A külső, vagyis anyagi javak egyenlő fölosztására s a férfi és nő teljes egyenlőségére. Meglehet, hogy ez utóbbi egykor, talán évszázadok mulva be fog következni; hiszen ezen cél felé már ma is mindinkább közeledünk. Azonben e tekintetben az a szilárd meggyőződésem, hogy az ilyen egyenlőség éppen annak ellenkezőjét idézné elő, mint a mit a sociáldemokratia gondol.

A sociáldemokratia a nemek összevegyülésének teljes szabadságát akarja, amint az az emberiség ősállapotában létezett; s azt hiszi, hogy-e cél a két nem egyenlősége által elérhető. Nekem e tekintetben más nézetem van.

Mit szeret a normális férfi a nőben? Azt, ami a férfiban hiányzik t. i. az egész női érzést. Erről azonban nem igen lehet szó a jövő — férfias nőiben De viszont a normalis nő azt szereti a férfiuban, ami a nőben hiányzik t. i. az erőteljes férfimodort. Minthogy pedig a férfiasnő maga is olyan lesz: akkor majd alig lehet szó a nőnek a férfi iránti szeretetéről. Mert csak az ellentétek vonzzák egymást a szeretetben.

Minél inkább elvesz, elpusztul a cselekvésnek, gondolkodásnak és az érzésnek ellentéte a férfiuban s a nőben: annál inkább tünik el általában, a nemi szerelem is.

Azt is meg kell gondolnunk, hogy a jövő férfias nőben az egész testi alak is alkalmazkodni fog a megváltozott életviszonyokhoz; az tehát férfiasabbá válik.

Jelenleg a férfi előnye a nővel szemben abban áll, hogy a férfi polgári existenciája tekintetében helyt áll önmagáért, föntartja önmagát; mig ellenben a nő e tekintetben kevés kivétellel, a férfitől függ.

Hogy előre haladjon az emberiség: akkor ez csak ugy történhetik meg, hogy a férfi ne lássa a nőben pusztán csak érzéki gyönyöreinek tárgyát; hanem arra is törekedjék, hogy a nő a külső élet viszonyokban is természetéhez képest lehetőleg egyenjoguvá legyen.

Minél magasabban áll az ember, annál szellemesebbé lesz az ő szeretete is. A közönséges ember csak érzékileg szereti a nőt; magasabb fokon a nő szellemileg is hitvesévé válik a férfiunak.

Minél inkább halad előre az emberiség: annál inkább előtérbe lép az emberiség átszellemülése az érzéki boldogsággal szemben.

Tudom, hogy talán sokan nem szivesen veszik ezen megjegyzéseimet. Ugy van az főleg a mi korunkban, hogy az emberek nem igen kedvelik azt, aki nem helyez nekik kilátásba érzéki élvezeteket jelenleg és a jövőre is. —

A belátóbbak jól tudják azt, hogy az emberiség igazi boldogsága s üdve, nem egyedül az érzéki vágyak kielégitésében rejlik. Ők tudják, hogy aki átszellemülésüket előmozditja: az az igazi barátjuk; de valóban ellenségük az, aki jövő eszményük gyanánt kizárólag érzéki vágyaik teljes kielégitésével ámitja őket.

Ismétlem, hogy az átszellemülés képezi ugy az egyes ember, mint az emberiség tulajdonképpeni célját.

Kétségbe vonhatlan igazság az, hogy az előkor emberei testileg hatalmasabb s élesebb érzék szervekkel voltak ellátva, mint mi. Általában véve tehát az emberiség testi alkatuk tekintetében visszaesett; de szellemi tőkéje emelkedett. A régi időkben hányan tudtak irni és olvasni? Most pedig ezt tudja minden proletár.

Vannak e nekünk oly embereink, akik óriási testalkat mellett, szellemileg is nagyok lennének? Ellenkezőleg — csekély kivitellel — majdnem szabálynak mondható, hogy magas szellemi tehetségekkel rendelkező emberek — gyönge testalkatuak.

Kétségtelen dolog, hogy az emberiség visszaesése testalkat tekintetében növekszik; ellenben szellemi tekintetben emelkedik az emberiség haladása.

És valamint megváltozott a mi testalkatunk: úgy szükségképp be kellett következnie egész életmódunk változásának is A szellem! ez az igazi magasabb természete az embernek.

Ha tehát a szellem és a természet közt viszály támad: akkor mindig a szellemnek kell döntönek lenni. Általában csak annyiban szabad csatlakozunk a természethez, amennyiben ez által magunkban a szellemit előmozditjuk. Küzdenünk kell közönséges természetünk ellen, ha az esetleg szellemünket kárositja. Azért tartsuk mindig szemünk előtt az igazit és a szellemi természetet: szellemünk nemesitése és tökéletesitése legyen a mi célunk!

Szellemi »én« jünknek élni; ennek átszellemülésén folyton munkálkodni: ebben rejlik az emberiség jövőjének eszménye!

CSELKÓ JÓZSEF.

TÁRCA.

Románc.

Szelid nyárfa bólogat
Sebes Kőrös partján.
Örök álmát alussza
Egy leány az alján.

Szép fekete szemre
Örök álom szállott
Jaj be korán hagyta itt
Ezt a szép világot.

Alább pedig csárda áll,
Legény mulat benne
Gazdag legény, szép legény,
De magas a kedve!

Bubánatát mulatja,
Feledni szeretne,
A lány magát miatta
Kőrösbe vetette.

Huzza, huzza a cigány,
A legény meg táncol,
— Hej, csak kitáncolhatnék
Ebből a világból!

SZOMBATOS ELEMÉR.

Az első lépés a szerelem felé.

— Nagyon szomorú történet —

A kamasz korban minden ugynevezett »jó vérü« gyermek szerelmes szokott lenni, hogy én az nem voltam — megittam a levét; a kedves kollégáim elneveztek, mint Edrisz béget, halott szivünek. Ez aztán rettentően boszantott, el anynyira, hogy feltettem magamba,n no csak azért is szerelmes leszek valakibe.

Nem ment ez olyan könnyen, mint ahogy én azt mérgemben kigondoltam. Nem volt meg nálam az a segédeszköz, a melylyel Katót könynyü volt táncra vinni. Nem tudtam táncolni s ez iszonyu bökkenő volt arra nézve, hogy valamelyik leánynyal megismerkedhessem. Táncolni pedig nem tanulhattam azért, mert a bajuszom — szerencsétlenségemre — már rohamosan haladt a fejlődés utján s igy kiégett volna a szemem, ha az alsóbeli tejfölös száju süvölvények egy—egy roszszul sikerült »balance«-omon kólikásra kacagják magukat. Tehát a saját reputációm követelte, hogy táncolni ezuttal ne tanuljak.

De hát hogy is ismerkedjem meg akkor valamelyik leánynyal, hogy legyek szerelmes?

Szerencsémre eszembe jutott, hogy B. kollegámnak van egy szép kis huga, Rózsika, ki ha néha napján találkoztam vele, mindig a szemem közé kacagott, látva »changeant« szineimet, melyeket abbeli félelemben játszottam, hogy ennek a lánynak most köszönnöm kell; s éppen azért mindig ő kiálltotta előbb évődő fejbólintás kiséretében felém: »Jó napot, Félsz urfi!«; pedig hát A. B. a tisztes nevem.

Nagy fába vágtam a fejszémet, a mikor ilyen csintalan kis leánykába akartam szerelmes lenni; de hát édes Istenem, mit csináljak, hogy ha csak — én szegény falusi bibic — éppen ezt az egyetlen egy lányt ismertem a városban, ezt is csak azon a réven, hogy bátyjához szoktam volt olykorolykor elmenni, a leckéket megkérdezendő, s egy ily alkalommal mutatott be a bátyja Rózsikának.

Valóban csak azután tudtam meg, mire nem képes a bosszu, a megtorlás; a nyulból oroszlánt, a gyávából hőst csinál. Az előtt ezt még magam sem hittem.

A legközelebbi vasárnapon elöszedtem a nagynéném párfinos üvegjét, a bácsika Kárpátiját, a Juci szobaleány froufrou sütővasát s hozzá láttam a hadíkészületekhez; annyira mentem buzgóságomban, hogy ugy a Kárpáti, mint a parfin meglehetősen megcsappant; ellenben szerencsésen beütöttem a toilette-tükröt s megvágtam vele a kis ujjamat, a froufrou sütő vasat ötször melegitettem meg, de — nem lévén tükröm — mind az ötször megégettem vele, hol az oromat, hol az orcámat, hol pedig a homlokomat.

Mit törődtem én most ilyen csekély sérülésekkel. A cél lebegett csak előttem, tetszeni, hóditani akartam.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Anyakönyvi kinevezés.** A magy. kir. belügyminiszter Takács Mihály jegyzőgyakornokot a születési és halotti anyakönyvek vezetésére szoritkozó hatáskörrel orehovicai anyakönyvvezető helyettesse nevezte ki.

— **Tanitó választás.** A murakirályi községi iskolához tanitóvá az iskolaszék Kirbisch Ferenc tanitót választotta meg.

— **Nagyközségi képviselő választás.** Csáktornya nagyközségben f. hó 20-án volt a 6 évi cyklus leteltével kilépő községi képviselők helyébe eszközölt választás. Községi képviselőségük letelt: Godina Miklós, Gráner Miksa, Kristofics Károly, Premec Miklós, Masztnak József, Ivacsics Mihály, Vidovics Pál, Sáfrán Károly, Dobsa Mihály, és Golub József választott képviselőknek, kiknek helyére megválasztattak: Godina Miklós, Gráner Miksa, Kristofics Károly, Premec Miklós, Masztnak József, Gaberc János, Vidovics Pál, Nuzsy Mátyás, Tkalcsec István és Cvetkovics Antal rendes tagoknak; Krizsán Imre, Sztrahunya József, Alszeghy Alajos, dr. Hidvégi Miksa és Tóth István póttagoknak.

— **Községi tisztviselő választás.** Csáktornya nagyközségben a községi biró és a többi időszakonkint választás alá kerülő tisztviselők választása f. évi április hó 6-án lesz a nagyközségháza tanácstermében.

— **A Muraközi muzeum** részére a következők küldöttek be ujonnan tárgyakat: Fejér József urad. mérnök, 1701-ből ezüst pénzt, értékes ásványokat, Szabó Döme földbirtokos és Paller Gáspár kőkorszakbóli balta sat. maradványokat, Farkas Lajos urad. ispán tüzkös puskát és régi pénzeket, Nagy Lajos tanitó római korbeli edényeket. Fogadják a beküldők hálás köszönetünket a beküldött tárgyakért.

— **Záróra.** A helybeli kereskedők az előző évi szokásokhoz képest közös megegyezés folytán üzleteiket április 1-től szeptember 30-ig reggel 6-kor nyitják és este 8 órakor zárják.

— **Köszönetnyilvánitás.** A csáktornya vidéki takarékpénztár rt. 30 K-át, a muraközi takarékpénztár rt. 60 K-át voltak kegyesek az »Iparosok Otthona« javára adományozni. — A midőn ezen nemes adományok átvételét elismerni van szerencsém, — fogadják az adományozók hálás köszönetem nyilvánitását. Csáktornyán, 1906 évi március hó 19-én. Godina Miklós ipart. elnök.

— **A körmenetek és a korcsmák.** A belügyminiszter egy konkrét esetből folyólag kimondotta, hogy az 1899 év december 2-án 78,543/1899. szám alatt kiadott belügyminiszteri rendelet 14. §-ának harmadik bekezdésében foglalt az a rendelkezés, hogy »isteni tiszteletek és körmenetek alkalmával a templomok közelében, illetőleg a körmenetek elvonulása helyén levő korcsmák és pálinkamérések az istentiszteletek és körmenetek alatt zárva tartandók« szigoruan és akként értelmezendő, hogy az isteni tiszteletek és körmenetek tartama alatt a templomok közelében, illetőleg a körmenetek elvonulása helyén levő korcsmákban és pálinkamérésekben italfogyasztó vendégek nem tűrhetők meg. A szóban forgó rendelkezésnek az volt t. i. a célja, hogy az isteni tisztelet, illetőleg a körmenetet a kimérési üzletekben esetleg zajosan mulatók lármája ne zavarhassa meg, ez pedig csak ugy érhető el, ha a jelzett időben a kimérési helyiségekben italfogyasztók nem tartózkodnak. Az ezen rendelkezés végrehajtását akadályozó pálinkamerők és korcsmárosok, illetőleg vendégek az idézett körrendelet 22. §., az 1899: XXV. tc. 30. §-ának 3. pontja, 31. §., illetőleg az 1879: XL. tc. alapján büntetendők. A pálinkamérők és korcsmárosok ezen felül az illetékes kir. pénzügyigazgatóságok által az 1899: XXV. tc. 4. §-ának utolsó bekezdése alapján üzletüknek más helyiségbe leendő áthelyezésére is kötelezhetők.

— **A tüzhelyre esett csecsemő.** Mult év december 27-én S. I. ottoki lakos felesége vizet akart vinni az udvarról az ebéd főzéshez, mikor is 9 hónapos kis gyermekét, a ki még nagyon is rászolgált a folytonos dajkálásra, a tüzhely fölött levő kis tégla padra tette le s nyugodtan ment ki vizért az udvarra. A szegény kis poronty nyugodtan ülni nemcsak hogy nem tudott, hanem a pad is igen keskeny volt s igy csakhamar elhagyta a padot s a forró takaréktüzhely vaslemezére esett, hol olyan sulyos égési sebeket szenvedett, hogy a baleset után 2 hétre belehalt égési sebeibe. A szegény anyának nem volt elég a rémes eset, gyermekének borzasztó halála, hanem az igazságszolgáltatás is kérdőre vonta gondatlanságból okozott emberölésért. Ez ügyben a mult héten volt a tárgyalás a nagykanizsai kir. törvényszék előtt. A törvényszék az asszony gondatlanságának tudta be a gyermek szerencsétlenségét és az enyhitő körülmények figyelembe vételével 1 napi fogházra itélte a szegény anyát.

— **Állattenyésztés föllendítése.** Az ország szarvasmarha- és sertéstenyésztésének az utóbbi években mutatkozó örvendetes fejlődése és emelkedése a földmüvelési kormány által az apaállatok állami közvetitéssel való berendezésének és különösen az engedélyezett kedvezményeknek tulajdonitható. Ezek a kedvezmények tavaly megszünvén, az apaállatok teljes vételárban való állami közvetitése körül szerzett tapasztalatok azonban arra engedtek következtetni, hogy a köztenyésztés terén szükséges apaállatoknak jó minőségben és lehetőleg teljes számban való beszerzése egyelőre anyagi áldozatok nélkül sikeresen nem szorgalmazható. A földmivelésügyi miniszter e tapasztalatok alapján elhatározta, hogy a régebbi és helyesnek bizonyult gyakorlat, azaz a kedvezményes vételár mellett való kiosztás s az állatok biztositása visszaállittassék. Ehhez képes a földmivelésügyi miniszter rendeletet intézett valamenyi kerületi állattenyésztési felügyelőséghez azzal a fölhivással, hogy az érdekeltek utasittassanak, hogy az amenyiben a köztenyésztésben mutatkozó bika- és kan-szükségletüket állami közvetitéssel, kárbiztositás, esetleg részletfizetés és méltánylást érdemlő esetekben bizonyos százalék engedmény mellett óhajtanák fedezni, kérelmükkel fordul anak mielőbb az illetékes m. kir. állattenyésztési felügyelőségekhez.

— **A hamisitott marhalevél.** Bogdán János perlaki csizmadia egyik sertésjárlatlevelén az állatkorát feltüntető $^1/_2$ számot $1^1/_2$-re és a marhalevél keltét ehhez képest szépen önmaga kijavitotta, nem gondolván arra, hogy ebből még baj is lehet. Lett is, mert a járlat levelén eszközölt javitásokat olyan valaki vette észre, a kinek jobb lett volna nem észre venni, mert igy azután az ügy a törvényszék elé került. A jámbor csizmadia avval védekezett, hogy a marhalevél eredetileg nem volt a valóságnak megfelelőleg kiállitva s ő nem is tudott cselekménye bünös voltáról. A törvényszék mindezek daczára az enyhitő körülmények alkalmazásával 8 napi fogházra itélte a korrigáló csizmadiát. Az itélet jogerős.

— **Megszünt sertésvész.** Zalaegerszegen a városban uralgott sertésjárvány megszünt, minek következtében a hatóságilag elrendelt sertés zárlatot feloldották s igy a hetivásárokra a rendes sertésfelhajtások akadálytalanul történhetnek.

— **Magyar gyermekek Amerikába.** A belügyminiszter leiratott intézett a vármegye törvényhatóságához, amelyben a gyermekek kivándorlásáról intézkedik. — A miniszter ugyanis megdöbbenéssel értesült arról, hogy az ország keleti részében eddig még ismeretlen egyének 10—13 éves gyermekeket toborzanak, hogy Délamerikába szállitsák. A gyermekeket ugyanis gyermekzenekarokká szervezik és amerikai nagyobb városokban »magyar zenekar« elnevezése alatt elsőrangu attrakcióknak léptetik fel. Természetes, hogy az ilyen zenekarok megélhetése a legnagyobb mértékben bizonytalan — és a kis gyermekek, akik legnagyobbrészt szüleik tudta és beleegyezése nélkül, szökve szegődnek az ismeretlen »bácsikhoz«, a messze idegenben a legkétségesebb helyzetbe kerül-

---

Ezer szerencse, hogy senki sem volt nálunk odahaza, mert első lépésem a szerelem bizonyos sötét verme felé, rendkivül prózaisan hiusult volna meg.

Miután kivülről tökéletesen elegánsnak képzeltem magamat, egyet—kettőt köhintve, neki indultam a nagy utnak.

Utközben betértem egy virágárus üzletbe, hol az öreg kertész nénikétől megkérdeztem, vajjon melyik virág nyilt legutoljára, melyik tehát az ujdonság?

A válasz a nénike részéről az volt, hogy: a bazsarózsa.

Kiválasztottam tehát a legnagyobb bazsarózsát, megvettem s feltüztem.

A néni elsőrendü Don Juan-t sejtve bennem, mit sem szólt az elien, csupán jelentősen hunyorgott a szemüvege alól, a mit én tetszés nyilvánitásnak vettem.

Az utcán mindenki rám mosolygott, a mit én jó előjelnek vettem. Szerencsére vagy szerencsétlenségemre közel is volt a B . . . -ék háza. Mielőtt benyitottam, még egyszer meghuzgáltam a kabátom szélét, az inggallérom hajtását még egyszer végig simogattam s a néhány jól bemagolt bókot emlékembe idézve — melylyel a rohamot kezdeni fogom — (jóllehet reszkettem arra a gondolatra, hogy hát ha nem lesz elég mer-szem Rózsikát megszólitani) benyitottam. A nagy drukktól vacogott a fogam s mellé csurgott rólam a verejték. —

Annyira csinos lehettem, hogy a B . . . -ék kis Pepi kutyája sem ismert meg, mert elkezdett erősen vakkantani s hiába piszegtem, nem hagyott félbe vele.

A kutyaugatásra aztán ki szaladt ki más, mint Rózsika. De »óh irgalom atyja ne hagyj el!« a mint meglátott, olyan kacajban tört ki, hogy ijedtemben minden bókot elfelejtettem. S midőn láttam, hogy kacagva anyjáért beszalad: nesze, vesd el magad — szervusz kapufélfa rohantam haza.

A mint haza értem, nagynéném már otthon volt s éppen az eltört tükröt nézegette. A mikor engem meglátott, össze csapta a kezét s csak annyit mondott: »Mit csináltál te szerencsétlen?« S vitt a másik szobába, (melyet hazajövet kinyitott) a tükörhöz. S milyen képet láttam én abban? A magamét, de hogyan?! Egek!

A bajuszom egyik vége hajszra, a másik cselőre állt, az inggallérom piros volt, (a vértől, mely az elvágott kisujjból tapogatás közben reámázolódott) s az ábrázatomat öt sebhely diszité (froufrou sütővas kegyelméből) ugy néztem ki mint valami párbajhős, kinek bátorságát öt vágás hirdeti.

S kérdik önök mi lett a bazsarózsával? Sajnos — csufos megfutamodásom közben — elpártolt tőlem.

hetnek. Igy legutóbb is mintegy 60 gyermek hagyta el Európát valami Silzina Miklós nevü ember vezetése alatt. Minthogy nem lehetetlen, hogy a »magyar gyermekzenekarok« toborzói Zalavármegye területén is megkezdik működésüket, a miniszter felhívja a hatóságokat, hogy kisérjék figyelemmel az ily irányu mozgalmakat.

— **Saját érdekében** tegyen kisérletet minden csuz és köszvényben szenvedő a hirneves Zoltán kenőccsel, mert a leghiresebb orvosok és ezer meg ezer gyógyult beteg igazolják annak páratlan csodás hatását. Üvegje 2 kor. Zoltán gyógytárában, Budapest, V., Szabadságtér.

— **Pásztor választás a falun.** Tótfalu községben községi pásztor választás volt s az elöljáróság nem a községi biró jelöltjét választotta meg pásztornak, hanem mást. Mikor aztán a megválasztott pásztor fuvarosai a községi birótól a pásztorlak kulcsait kérték, ez vonakodott a kulcsokat kiadni. A fuvarosok erre fenyegetőzni kezdtek, mire a birónè asszony annyira megijedt, hogy a fuvarosoknak átadta az előkeresett kulcsot. A fuvarosok a »vita hevében« 8 napon belül gyógyuló sérüléseket ejtettek a birón. Hatóság elleni erőszak büntette miatt állottak a kir. törvényszék előtt a fuvarosok, szám szerint hatan. A kir. törvényszék dr. Kovács Lipót csáktornyai ügyvéd védelme után csak Kupecz Tamás és György Ferencet mondotta ki bünösnek a Btk. 165. szakaszába ütköző büncselekményben megállapitotta továbbá terhükre a könnyü testisértés vétségét is s összbüntetésképen az enyhitő körülmények latbavetésével a 92 §-a alapján 3 napi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre itélte a terhelteket.

— **Első Leánykiházatási Egylet m. sz.** Ezen intézet f. hó 17-én tartotta XLIII. rendes közgyülését számos szövetkezeti tag részvétele mellett.

A közgyülést az intézet agg elnöke, Schwarz Ármin nyitotta meg, mire Dr. Wittmann Mór alelnök vette át a közgyülés további vezetését.

Az előterjesztett mérleg és évi jelentés, mely az 1905 évi kezelés hü és tiszta képét nyujtja, igazolja azt, hogy ezen üzleti év is az általános pangás dacára kedvező volt, ami a következő számadatokból kitünik:

Biztositott tőkék és egyéb alapszabályszerü esedékességek cimén K. 921.339.64 fizettetett ki. A dijtartalék 1.205.005.27 koronával 11.366.373.00 koronára, a jutalék felemelési alap 36.367.52 koronával 514.317.38 koronára és a külön tartalék 200.000 korona biztositási alappal együtt, szintén 36.367.42 koronával 496.203 korona 18 fillérre emelkedett.

Tetemes leirások és az árfolyam különbözeti tartaléknak 65.000 koronával való csorbitatlan meghagyása mellett, — kezelési feleslegnek 72.745.04 K. maradt fenn, mely alapszabályszerüleg a fenntemlitett két tartalékhoz csatoltatott.

Uj biztositások szeremzménye 14.760.800 K. volt, ebből elfogadtatott 12.366.500 K. elutasittatott azonban 1.394.300 K., a biztositási állomány az év végével pedig 54.112.280 K-ra rugott.

Díjbevétel az előző évvel szemben 266.836.70 kor.-val több, vagyis 2.758.799.52 K, kamat és házbérjövedelem 39.070.44 K-val több, vagyis 514.439.17 K. volt. A hivatalnoki nyugdijalap 29.481.53 K. emelkedést mutat és az év végével 193.014.81 K-val rendelkezett.

Az igazgatóság inditványára a közgyülés a hivatalnoki kar hü és buzgó szolgálatainak elismeréseül 6000 koronát szavaz meg a nyugdijalap javára.

A mérleg végösszege, mely 1,276.546.20 K. emelkedést tüntet fel, 12,796.010.40 K. és fedezetét leli magyar Állampapirokban, elsőrendü záloglevelekben, három négyemeletes bérpalotában takarékbetétekben és saját kötvényekre adott kölcsönökben.

A mérleg és jelentés egyhangulag és köszönettel tudomásul vétetett és a felmentvény megadatott.

Az igazgatóság megbizatása lejárván, megejtetnek az uj választások. Az igazgatóságba választattak a következő szövetkezeti tagok: Schwarz Ármin, Dr. Wittmann Mór, Dr. Reich József, Kohn Arnold, Herzfeld Zsigmond, Eisler József, Tsuk Sándor (régi) és Dr. Szivák Imre, Dr. Vázsonyi Vilmos (uj). A felügyelőbizottságba ujból megválasztattak; Dr. Alexander Bernát, Dr. Simonyi Zsigmond, Héger József, Seifensieder József, Wertheimer Albert és Dr. Bácskai Albert. A választmányba 36 tag választattatott, részben a régi és részben uj tagok. A jegyzőkönyv hitelesitésére kiküldettek Havas Mór és Guttmann Izidor urak. — Havas Mór tag ur inditványára az igazgatóságnak, különösen pedig Schwarz Ármin elnöknek, és Dr. Wittmann Mór alelnöknek és Kohn Arnold vezérigazgatónak jegyzőkönyvi köszönetet és elismerést szavaztak.

A közgyülés berekesztése után az igazgatóság alakuló ülést tartott, melyen elnöknek Schwarz Ármin, alelnöknek pedig Dr. Wittmann Mór és Dr. Szivák Imre választattak.

— **Magyarok telepitése Temesmegyébe.** Az ország egyik legtermékenyebb vidékén, a temesi Bánságban kevés a magyar. Ezért a nagybecskereki m. kir. kincstári ispánság elhatározta, hogy a Temesvármegyében levő sztancsófalvai, babsai és gizellafalvai birtokait az ország különböző részeiből magyarokkal fogja betelepiteni, kötelezővé téve nekik a gazdálkodást, földmüvelést és állattenyésztést. A kincstári ispánság megkereste tehát az ország összes varmegyéit és városait, hogy a kincstárnak ezt a szándékát tegyék közhirré és hivják töl reá a gazdák figyelmét. Az átirat részleteen kifejti, hogy a telepités kétféle, még pedig az egyik bérleti, a másik örök tulajdonadással való telepités. A telepes vagy bérletbe kap 20 évre jutányos árban 20 katasztrális hold földet vagy pedig törlesztésre kap 37 katasztrális töldet megvételre. A föld kiünő elsőrendü minőségü és megvan mindaz a kelléke — ami az ember boldogulását biztositja. Továbbá akár bérbe veszi, akár megveszi a telep a földet — minden esetben a kincstár-megfelelő házat épittet neki a telkére. Azonban ki van kötve, hogy a telepes kizárólag magyar honosságu és róm. kat. vallásu legyen. Ez utóbbi azért, mert ott más felekezeti templom nincsen. Megkivánják végül azt is, hogy a jelentkezőnek némi vagyona is legyen, mert a telepitésnél a fősulyt állattenyésztés fejlesztésére kell fektetni.

— **Csány emlékkönyv.** Borbély György zalaegerszegi főgimnaziumi tanár és lapszerkesztő Cyány László életére és működésére vonatkozó adatokból, öt nyomatot ivre terjedő emlékkönyvet irt, amelynek kiadásából származó jövedelemmel az általa megteremtett Csány szobor alapot szánékozik növelni. A füzet nem csak céljáért, hanem érdekes tartalmánál fogva is figyelmet érdemel. Sok érdekes adatot tartalmaz Csány László életéből, amelyeket Borbély György reszint levéltárakból, részint zalamegyei családoknál őrzött levelekből s okmányokból gyüjtött össze. A bevezetést Andaházy Irén Németh Elekné urasszony irta. Több érdekes apróságot szolgáltattak a könyvhöz Nagy Károly, Königmayer János, Kászonyi Mihály. Becses adatokat tartalmaznak id. Tarányi Ferenc reminiszcenciái s a Bogyay Máté által őrzött levelek. A becses füzet 1 K-ért kapható a szerzőnél; diszkötésü példány ára 2 K. A jövedelem a Csány-szobor alapot gyarapitja s olvasoink hazafias célra is áldoznak, ha a könyvet megveszik.

— **A birtokforgalom reformja.** Hazánkban, ahol a földbirtokforgalom kivált a legutóbbi években tudvalevőleg igen nagy mérveket öltött, ezen forgalom teljes szervezetlensége gazdáink nagy kárára volt. Hézagpótló ujitás tehát, hogy a Magyar telepitő és parcellázó bank igazgatósága legujabban külön birtokközvetitő osztály felállitását határozta el, amely már meg is inditotta közhasznu tevékenységét. A banknak ezen uj intézményét gazdaközönségünk bizonyára nagy örömmel fogja felkarolni, mert mindazok számára, akik birtokot venni vagy eladni óhajtanak megbecsülhetetlen előny az, ha ezen fontos lépésüknél egy nagy bank közreműködését vehetik igénybe. Nemcsak azért, mert a bank ezen birtokközvetitő osztályába bizonyára a birtokkereslet és — kinálat összes szálai össze fognak futni és igy ott a birtokeladó alkalmas vevőt, a venni akaró pedig alkalmas birtokot legkönnyebben fog találhatni, de azért is, mert a bank előkelő poziciója eleve is biztositja a legméltányosabb elbánást és a legjutányosabb kiszolgálást. E mellett pedig a bank saját nagy tőkéjénél és előkelő összeköttetéseinél fogva sok oly adásvételt fog finanszirozási müveletek (kölcsön-konverziók, másodhelyü hitelek engedélyezése, teherrendezés, vételárhátralék leszámitolása) utján lehetővé tenni, amelyek egyébként pénzügyi akadályok folytán nem lennének lebonyolithatók. — Önként értetődik, hogy a bank birtokközvetitő osztálya Budapest, V. Nádor-utca 9. akár irásbeli, akár szóbeli megkeresésre készségeseu nyujt bármely kérdésben kimeritő tájékoztatást.

— **Amerikába vágyó uhlánus.** A lovas ezredek legénységi álományába beosztott volt gyalogos katonáknak nem a legjobban eshet a lovasszolgálat, mert a csáktornyai uhlánusokhoz beosztottak közül is az egyik e héten a szolgálat alól menekülendő Amerikába akart szökni. Polgári ruhába öltözve a csáktornyai vasuti állomáson épen vonatra akart szállani, mikor egy uhlánus tizedes felismerte és letartóztatta. A szökésben levőnél rendes ulleveiet és 1000 koronányi készpénzt találtak.

A mező önzetlen munkásai.

Megint itt van a rügyfakasztó tavasz. Most már napról-napra élénkebb lesz a természet, a szántóföldek téli néma csöndjét fölváltja a szántó-vető emberek munkája, az ujra hazatért vándormadarak vidám éneke. Március elején haza érkezik a barázda-billegető, az eleven ide-oda ugráló farkával billegető kicsiny madárka és a vizek lenjében elfogja legyeket, szunyogokat, majd ha ugy tartja kedve, felül a jószág hátára és onnan is elcsip egy-egy legyet, mely a jószágot bántja. A csaláncsúcs is március elején jön haza. Szereti a lankás helyeket, a köves és bokros előhegységet, hol magányosan szeret élni. A kártékony rovarokat röptében fogdossa el. Az egerész ölyv szintén most tér vissza. Sok kárt tesz az apró nyulakban, a fütápláléka mégis csak az egér, melyből töméntelen sokat elpusztit. A mezei pacsirta a földmives embernek legédesebb szavú madara. Ez hangolja fel az ekeszarvát tartó gazdát is nótás kedvre. Hasznot is hajt, még pedig sokat. Napestig pusztitja a kártékony rovarokat. A seregély pusztitja a kukacot, a nyüves, a pondrós állatról a férget. Igaz, hogy a szőlőbe is ellátogat, de innen vaktöltéssel, kereplővel meglehet riasztani. A seregély szorgalmas üldözője a csigának és a cserebogaraknak is, kár volna üldözni öt. A danka sirály március közepén érkezik vissza vándorlásából, bár az erősebb fajtából télire is itt marad, a nagyobb menyiség mégis elvándorol és József-nap táján látogat haza. A vizmenti gazdáknak szorgalmas rovarpusztitója. A réti pipis kis madár, a gazda hűséges munkása. Az ugarföldeken sok kártékony rovart elpusztit. A rigók is március közepén térnek vissza vándorutjokból. Szintén falánk étvággyal pusztitják a rovarokat. Március végén tér haza a bubos banka, a csicsal füzike az erdei pacsirta, az erdei picsér, a szürke begy, és a fülemüle. Mindanyian szorgalmasan keresik fel a kártékony rovarokat, nem volna jó, ha ezek után is követ hajitanánk utánuk, vagy megtürnénk, hogy a pajkos gyermekek elcsenjék tojásaikat. Mentől több hasznos madár repdes a szántóföldön, annál több Isten áldása van a termésen!

XXIII. Csáktornya, 1906. marciuša 25-ga 12. Broj.

Sve pošiljke se tičuč zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sandora, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlažeći družtveni, znastveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:
Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor
Na četvert leta . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik: LOPARITS R. JÓZSEF. | Glavni urednik: MARGITAI JÓZSEF. | Izdatelj i vlastnik: STRAUSZ SÁNDOR.

Protuletno delo.

Hvala Bogu, zime se več stalne nemoramo bojati. Pak zato sa božjom pomočjom moramo započeti naše delo tak doma na vrtu, kak na polju i na senokošah.

Vu vrtu imamo dosta dela. Gazdarice sada naj počneju sejati šalatu, špinjaču, mrkvu, petrožola i drugo povrtelje, kojemu je čas došel. Vugorke još imaju cajt sejati i onda, kada bude topleše vrême okolo Markovoga.

Ako gazdarica povrtelje ima na brigi, naj ima skrb onda i gazda na sadovno drevje vu sadovnjaku. Vnogo kaj dela ima tu. Gusenice zčistiti, drevje obžagati, drevju žilu pustiti i t. d.

Vnogo smo več pisali od dela, koje ima gazda vu sadovnjaku. Vezda mu samo hočemo nekaj povedati, kak se drevju žila pusti.

Žilo pustiti drevju iz više zroka moremo. Ako koj gazda ima takvo sadovno drevo, koje bujno raste, pak zbog toga nedaje nigdar ploda, si sa tem moremo pomoči, da žilo pustimo takvomu drevi. Jer takvo drevo ima preveč mezge (soka), koja preveč bujno tira drevo i tak neda sada. Ako na takvim drevu dve tri linije vrežemu vu kožu vdilen na stebli, drevo bude se popravilo i bude sada dalo. Jer dovezda ga je mezga jako tirala, a od vezda se bude mezga tam nucala, gde smo mi s kusturom vdilen linie rezali po stebli i tak nebude bujne kite tirala, koje nikaj sada ne imaju.

Najbolši mesec je za žilu puščanje pri drevju zadnji april, zatem majuš i početek juniuša, Tojest pri jednim drevi prije, pri drugim potli, kak je to več raneše ili kesneše drevo.

Ali zato moramo paziti, da žilu pustimo drevi. Prvič moramo paziti na to, da steblo dreva samo iz severne strani vrežemo vdilen. Drugoč moramo paziti i na to, da na kusturina špica dale ne vujde, nego samo kak je koža debela. Jer ako i vu drevo vrežemo, to jako škodi drevi.

Imamo morti i takve dreve, kojim se je koža več narobavila, i onak za stare zgledi ju vun. Tu si takaj moremo pomoči, ako drevi žile pustimo.

Jesu i takve dreve, kojim je vrh (koruna) lepi i dosta veliki, a steblo se nam pretenko vidi. Pri takvih si tak moremo pomoči, da njim žilu pustimo.

Ali ne je pri svakim drevu dobro žilu pustiti. Črešnji, breskvi nesmemo žilo pustiti, jer bi na mestu rezanja smola počela vun iti, a to je na kvar drevi. Žilu pustiti je samo pri takvih drevih moči, koje mehko seme imaju, kak je to jabuka, hruška. Pri ovih čista sigurno moremo pustiti žilu samo na to pazimo, da nam kustura jako dalko ne vujde nutri.

Ako je drevo još tenko, žilu moremo tak pustiti, da jednake linije vrežemo, a pri debleših drevah moreju linije grbave (zavijene, kak kaču malaju) biti, jer pri debelših drevah je to bolše.

Sada se počne delo i vuni. Na polju je treba orati prašiti i t. d. Na senokoši je treba krtorovnjake reztepsti. Treba je senokošu povlačiti. Vnogi gazdi imaju puno mehina na senokoši. Misliju, kaj to hasni senokoši. Kaj bi hasnelo? To je ravno tak kak na krasta detečjoj glavi. Zahiri dete od kraste, a senokoša od mehina.

Zvun toga su mnoge senokoše jako dnične. Tu drugo nikaj ne raste, kak šarje. No, to je malo vredno. Treba je na takvih senokošah jarke skopati, da se voda doli zceja. Taki budemo dobili lepo seno i ne šara.

Na pašah i gmajnah moramo vun sekati grme. Gde nega trave, tam posejajmo. Naše paše su zato ne dobre i bujne, da samo striček rase na njih. Probajmo posejati dobre trave, pak dobro sem tam povlačimo, budemo vidli, da budu taki dobre naše paše.

Politika vu stranjskih zemljah.

Serbija. Vu Serbiji se je ipak mir napravil Leva stranka je popustila i nestoji proti vladi sa obštrukcijom. Gruič ministerpredsednik je vu srbskoj skupštini (orsačko spravišče) držal govor i rekel je da bude onu politiku tiral, koju su njegovi predji tirali.

Sa Magjarsko-Austrijom se je opet počela harmična pogodba. Hatar je opet odprt pred Serbijom.

Stojanovičev ministerium je čista vredu dal prek vladu sadašnjemu ministeriumu. Svi dugi, koji su na 1905. ljeto opali su splaćeni, pak iz ovoga leta takaj tri meseci. Još je čistih penez vu orsačkoj kassi 6 i pol millionov.

Austrija. Vu našoj susednoj Austriji se nikak nemreju složiti poleg nove izborne reforme. Još vezda traja razprava vu austrijskim orsačkim spravišču i vnogo njih je još zapisanih, koji budu poleg i proti govorili. Samo nad mrtvecom se vnogo popevlje, pak zato more biti, kaj je i taj reform mrtvec i nigdar nebude zakon iz njega.

Austrijski ministerpredsednik baron Gautsch ozbiljno misli i na to, da nutri da plan jednoga zakona, poljeg kojega bi ablegati plaču dobili. Glasi se, da budu zastupniki 4800 korun plače na leto i 1200 korun za kvarter dobili.

Kak jedne novine pišeju Austrijsko domobranstvo (landwehr) bude dobilo kanone. Za to bude najbliže zakonski plan dan nutri vu rajksratu.

Ruska. Vu Ruskoj je bilo zbiranje za orsačku dumu. Ali ovo zbiranje je ne zadovoljilo naroda. Soldati i kozaki su prisilili ljudi na volume davanje. Vu najviše mestah su takve ljudi zebrali, koji nikaj nerazmeju k politiki. Ovi budu dakle slugi cesara.

Schmith leitinant, koj se je vu decembru bil spuntal sa više mariner na Črnim morju je sada bil zkončani. Strelili su ga vu glavu. Tak njega kak i druge četiri marinare, koji su biti glavni puntari su 19-ga ovoga meseca ob 4 vuri vu jutro odpeljali na jeden otok i tam su nje strelili. Zadnje reči su mu bile: »Zdravo! Strelajte! Dvaput su strelili na njega još nije opal doli samo pri treljoj salvi se je zružil mrtev na zemlju. Njega i druge streljene su taki pokopali na lice mestu.

Algeciras. Dugo se nemre nikaj skuhati vu onoj kuhnji, vu kojoj svi europejski političari kuhaju jednu stvar, tojest dosta smrdeče mazilo za Nemšku. Jer sve vlade su kre Francuzke. Siromaška Nemška i njem car bude anda dosta vu kaši ostal. Nikak se nemreju zbog policije pogoditi. Sada je francuski poslanik opet novu osnovu dal, koja takaj se trsi, da Nemci vu Marokoj nikakvu vlast nedobiju.

KAJ JE NOVOGA?

— ***Kolendar.*** Marciuš 26. Pondeljek, Emanuel mučenik. — 27. Tork, Rupert biškup. — 28. Sreda, Sixtus papa. — 29. Četvrtek, Ciril muč. — 30. Petek, Kvirin muč. — 31. Subota, Amoš muč. — April 1. Nedelja Hugo bišk. — Evangelijum ove nedelje je: »Gdo pošpota mene zmed vas?« (Janoš VIII. 46—59.) — Sejam bude 26 marciuša vu Koprivnici. — Vreme bude od kraja lepo na sred tjedna mrzli veter i oblačno.

— **Velika nesreča** na železnici. Ovoga meseca 16-ga su se dva cugi koji su ljudi peljali poljeg Portlanda skup tresnuli. Kupeje su se vužgale, tak da je najviše ljudi, koji su na cugu bili, zgorelo. 40 ljudi je našlo smrt prilikom nesreše. Vnogo ljudi je oranjenih. Spod kolah su petnajst ljudi čista zežgani polegnuli vun. Nesreču se je pri jednim bregu pripetila, gde je mašinista samo onda zel v pamet drugoga cuga, kada je samo 200 metrov daleko bil jeden od drugoga i ne je mogel mašinu zastaviti. Cugi su se tak tresnuli, da je vu kupejah gaz se eksploderal i kučije su se vužgale.

— **Kossuth Ferencz je betežen.** Kossuth Ferenc predsednik levih strankah je pod zadnje vrême jako zbetežal. Kossuth ima jaku reumu (trganje), koja mu k srcu hoče vudriti. 15-ga ovoga meseca vu noči su se jako bojali za štališ Kossutha. Vnogo prijateljov pohadja betežnoga Kossutha, da se opitaju za njegov stališ. Med vnogimi je bil i grof Nicolay francuski politikuš, koj se je duže vremena spominal sa betežnikom.

— **Kinezki car.** Smešni dogodjaj se je pripetil ovoga meseca 15-ga vu Beču. Jeden mužki človek vu žensku opravu obločeni drkal je po najvekšim pijacu vu Be-

ču na veliki smeh onih, koji su ga vidli. Na veliku larmu je došel ta i policaj, koj je prijel čudnovatoga svata i pital ga je gdo je? Na to je on sledeče odgovoril: »Ja sem kinezki car.» Medjutim mu je to ne hotel veruvati policaj, pak ga je zato na policiju odegnal sobom, gde je opet rekel de je kinezki car. Zbog toga su ga onda deli vu »palaču» norih, jer kak se vidi od njega, su mu ne svi kotači vu redu.

— **Samoubojstvo.** Ovoga meseca sedemnajstoga ob poldrugi vuri po poldan je vu Budapešti na svojim stanu Turi Gáspar streli dvaput na svoju ženu. Turi je tridestiš st ljet star i službenik je na železnici a žena mu je fajna mlada ženska, koju je vu prsa i vu desnu ruku strelil. Nesrečna ženska je vun odbežala i počela kričati, na to je Turi vu svoju glavu strelil i taki je vumrl. Njega su na cintor vu kapuru odnesli a oranjenu ženu pak vu špital.

— **Razlika med** cesarom i kraljom. Dobili smo jednoga lista, vu kojem naš čitatelj med vnogemi navek se tak spomene od našega vladara »naš cesar.» Moramo zbog pravice povedati, da mi neimamo cesara, nego mi imamo kralja. Magjarski kralj je apoštolski kralj, taj naziv je još pod Mariom Terezijom bil dobleni a izhadja još iz onih rečih, kada je Silvester papa pred 906 ljetmi bil rekel za sv. Stefana prvoga Magjarskoga kralja, da je kralj Stefan pravi apoštol, doklam je papa samo apoštolski naslednik. Magjarski kralj mora se sa sv. Stefana korunom dati okoruniti, doklam to nenapravi nije magjarski kralj. Zvun toga na magjarske zako e mora prisegu položiti, da bude je on obdržal i da bude je dal sa svakim obdržati. Dakle sve to svedoči, da je njegvo veličanstvo ne »naš cesar» nego *naš kralj*. Njegvo Veličanstvo je 1867-ga bil okorunjeni za magjarskoga kralja. Daj Bog da još dugo kraljuje zvrhu naroda sa pravicom i sa onom ljubavjom, koje ga je vodila vu prošlosti.

— **Zbiranje navučitelja.** Murakirályski školski odbor je k občinski školi za navučitelja Kirbisch Ferenca zebral.

— **Bliskanje i grmljavica.** Letos se je dosta zagod počela grmlavica. Najmre na Jožefovo zaran vu jutro ob 3 vuri je bliskavica i grmlavica bila. Ljudi to veliju, da ako na protuletje zagod grmi, onda bude dobro leto. Mi ravno neverujemo nikakve coprije, ali radi bi bili, ako bi ljetos na istinu došlo i gazdim bi se Bog smiluval sa dobrim letom.

— **Jalni krčmar.** Ovoga meseca 14-ga dneva je Fošnjar Jožef vu Svibovcu (poleg Novoga-Marofa) vino pomagal pretakati pri svojim stricu Fošnjar Matjašu krčmaru. Na večer je više pivcov došlo k Fošnjaru, koji su za cigare prosili. Fošnjar je ne imel cigare pak je zato bratanec Jožef išel vu susednu krčmu k Pecek Grgi, da tam kupi cigare za svoje pivce. Kada je Fošnjar Jožef okoli 8 vure došel vu krčmu Pecekovu, ga je srel Pecekov brat Gjura, koj ga je taki za šinjak zgrabil jer je rekel da Fošnjar od Peceka pivce hoče vabiti. Počeli su se buhati i na to je došel vun iz krčme Poznanović Ivan. Poznanović je zgrabil jednoga količa, pak je žnjim tak vudril po glavi Fošnjara, da je ov taki omedljeni opal doli. Glava se mu je rezkoljila i da bi ozdravil je malo ufanja. Pecek Gjura i Poznanović Ivan su kotarskomu sudu vu Novim Marofu predani.

— **Bogati bogci.** Vu Konštantinopolju su ove dneve policaji, malo pregledali bogce koji prosiju, po vulicah. Prilikom te pr gledbe se je zazvedilo, da su te bogci itak ne tak veliki siromaki, kak se to vidi. Kada su je previziterali pri jednim su 400 korun pri drugim 500 korun našli vu canjkih zvezano. Pri jednim su 1400 korun penez našli, kaj je na prsi nosil. Policaji nikaj nemreju stvoriti sa timi bogci. Jeden den su je zaprte držali, ali drugi den su je več vun pustili. Od onda opet prosiju več i spravljaju peneze na kup. — Bog zna komu.

— **Duga pravda.** To je istina, da se i naši ljudi pravdaju, ali pri nas ga ipak ne tak duge pravde, kak je ona, od koje čitamo vu novinah. Najmre vu Španjolskoj več 389 ljet trpi jedna pravda vu kojoj se Viana marki i Carbera grof tužiju zbog jednoga imetka. Interesi i kapital bi na strašno veliko narasli, ako nebi se sudci i fiškali trsili svotu svigdar na menše i menše deti.

— **Folišni penezi.** Vu Koložvaru su policaji prijeli jedno družtvo, koje je krive peneze delalo, i to 10 i 20 korunaste banke. Po celim Erdélyu su bili razširjeni krivi penezi i 100 jezer korunah vrednosti folišnih bankah je vu prometu. Vodja družtva je jeden gospodski človek Bapestok Aladár zvun toga jeden varmegjinski činovnik Bala József i vnogo bogatih mužov. Prilikom iztrage su vnogo krivi penez i mašine za peneze delati našli.

— **Vu Ameriku je hotel skočiti.** Gdo bi si mislil, da bi jednomu prostomu ulaneru tak hudo delo bilo, kaj bi vu Ameriku hotel iti. A itak je tak. Iz onih dugih pesmah, koje se iz kasarnah čujeju, i kojim se na kraju tužno zavleče glas, mi niti neznamo, kakove misli nahajaju nekoje soldate. Nekoji se za svoju kuharicu žalujeju, nekoji za roditelje, a nekoji za — Ameriku. Prošle dneve je jeden ulaner se več navoljil duže služiti. Civilsku opravu si je zel i onak je hotel skočiti od soldačije. Več je na banhofu bil, kada ga je tu pripoznal jeden kaprol i prijel ga je. Siromaka su nazad odegnali vu kasarne. Pri njem su našli putni list i 1000 korun penez. Vu Ameriku je hotel skočiti. Ej mašina, mašina, zakaj si ne predi zafučnula!

— **Nosa njoj je odrezal.** Fručkovica je 41 leto stara još dosta snažna vdovica vu Csene občini. Sa jednim gazdom vezda onak iz leve živi skup. Prošli jeden den je vu Csákovu hodila k birovu i tu je malo duže zaostala. Kada je dimo došla nju je njeni iz leva muž sa birovom počel potvarjati. Posvadili su se, počeli su se buhati i celoj stvari je konec bil, da je muž odrezal nosa vdovice. Sirotu su odpeljali vu špital a muža pak su žandari odegnali.

ZABAVA.

Blago iskajuči.

(Rusko pripečenje)

Vu Sredneje siberianske pustinje jednim mestu je nekakov Tašva zvani poljodelavec v zimskem vremenu vu svojoj drvenoj hiži poleg tople peči sedel. Njegova žena iz zadnjega falata mesa juhu je kuhala, drugo kaj za jesti niti ne su imali. Tašvu je zločesta letina na nikaj dela. Štibru je kotarski ekžekutor sa svojemi težaki bez pomiluvanja spoterjal, vu susedski Pasutov selu nit štacunar je več nikaj ni hotel dati i po takvim Tašva sa svojom ženom skupa vre od od više tjednov su stradali.

Zadnjega falata dimnatoga mesa su morali pojesti, da nebi do konca odnemogli i po noči okolo hiže tulečem vukom vu škrample dospeli.

— Naj se žalostiti Ivan — veli snažna snešica, na kojoj se več videlo stradanje, — ja tak mislim da zutra dobimo glasa od Nektova, koj je tebi dvadeset rubelov dužen.

Ravno denes čul jesam, da je nevaljani človek vu Petrograd pobegel. Nato naj računati draga moja Mavra.

Siroti ženski je na pamet došlo, kak je njoj dobro bilo, kad je pri jedni veliki gospodski familiji vu Moskavi vu službi bila. Tam se spoznala iz Tašvum koj je to bil rekel, da on vu pustinji jedno lepu drvenu hižu i nekoliko mekot zemelj ima. Badava je njoj bil rekel dvorni mešter, da takov doseljivanski grunt nika nevalja, ar takovoga vladar nazat vzeme, gda guder hoče. Mavra je nato ne dala nika, nego se zaručila s Tašvom. Pred njenim zdavanjem od njene gospe kčeri N. hercegice jednu sa dragem kamenjem nakinčenu srebernu medaliu je dobila.

— Mavra — veli njoj heregica — doklam živem, na me navek moreš računati, nego ako vumrem, ti pako ako bi vu kakvu veliku falinga došla, naj se zapustiti doklam budeš ovoga medaliona na tvojem šinjaku nosila, stvojem življenjem si segurna nego ako bi se tak pripetilo, da nemreš duže podnašati, odpri gori medaliona vu njem bivajuči jaki gift, koj bi trem ljudem takaj za dosta bil, vu jednem hipu bez svake bolečine od svake nevolje te oslobodi.

*

Mavri ni samo jenkrat došla je na pamet, da vnogi skrbi i nevolji bi lehko konec napravila, nego videča da kak se njeni tuvaruš bori proti nesreči nije zdvojila, da pače i svojega tuvaruša takaj je na trplivnost nagibala.

Novembra meseca po podne se kmica zagod za počela i zakonski par si je o tom bil premišlaval, da po kratkim obedu se na počinek spraviju. Na jenkrat samo je hižu jeden trenutni blisk razsvetil i tak se njim bilo čulo, kak da bi blizo nekakva žmehka stvar na zemlju doli opala bila.

— Kaj je to bilo? Kaj je to moglo biti? pita ženska.

— Bog zna! veli Tašva k vratam stupivši ipak poglednem, kaj je.

Tam vani vu bezkrajni pustinji, naj menše larme ni bilo čuti, zvezdah svetlost vu mrzlim zraku tim bolje leščala se je.

— Nu ipak kaj vidiš? pita Mavra, koja za svojim tuvarušem je takaj van išla.

— Nikaj ne vidim moja draga, ti paku idi nazat, bi se lehko prehladila. Idemo nutri.

— Mozbit je z neba opalo nekaj dole, rekla je vu sebi ženska.

— Meni se takaj tak činilo. Budemo vre videli zutra. Nego vezda jedimo. Tak vidim nebeska svetlost, da ti je glavu pomešala, ar si je juhu na zemlju dela doli.

— Istina, vu naglosti, ni sam znala kaj činim. Prva skrb medjutim na komenu bivajuči lonec mi je bila, nego ov se vezda razhladil, z nova ga stopim.

— Vu onem hipu, kada je žena na zemlji stoječega lonca hotela gori vzeti, negdo po svunešni vratah je jako po klonkal, na što je Tašva vrata bil odperl.

— Preizvišeni moj gospodine! veli Tašva.

— Tak me poznaš? odgovoril je vu dragi bundi opravljeni mladi človek.

— Kak nebi poznal njihovu ekscelenciju. Im su oni Dolmoraski herčeg, koji svoju ljetnu palaču, tamo na bregu imaju i pri kojega starem otcu su moji roditelji služili. —

— Istina, tak je, nego vidiš tvoje ime nit ja nisam pozabil. Tebe za Tašva Ivana zoveju, vu minučem ljetu zbog nekakove malenkosti si pri mojem nadziratelju nekakvu tužbu včinil.

Tašva je začrlenil. Napamet mu je došlo, da je herceg tužbu za zlo vzel.

— Za isto, preizvišeni moj gospodine, da paće moju prošnju osobno takaj sam njim predstavil.

— Zato je to — veli herceg — da ti tvojega obraza i imena ni sam pozabil, nego ne spominajmo se od toga, vu onem dnevu sam ravno jako bil zauzeti i po takvim prošnju tvoju sam ni mogel svršiti, nego posel bude segurno svršeni i to za kratko vreme. Ne li ovo je tvoja žena — veli dalje herceg svoje oči na Mavru hiteći. No niste se prestrašili, kad je meteor iz neba doli opal.

— Meteor? — pita Tašva.

— Nemoguče. da nebi bili čuli kad je kamen dole opal. nego prvlje se jeden nebeski pojav bil videl.

— Istina je, zavapi Mavra — veliku svetlost smo videli i padanje smo takaj čuli, nego našli nikaj nesmo.

— No pak je strahoviti veliki kamen, nastavljal je herceg — koma nekuliko klaftrov daleko od vašega vrtnoga plota na na zemlji leži.

— Koma, da je herceg svoju zadnju reč zgovoril. Mavra se k svojemu mužu obrnula rekavša: Iz neba je opalo! Oh Ivan onda ga dober Bog nam odlučil!

Herceg posmehavajuč, samo je tuliko bil rekel, pokehdob iz van vrtnoga plota bivajuča zemlja je njegova, po takvim kamena takaj za svojega spoznava.

— Nego poglednimo kamena nastavlja herceg — ako imaš kakvoga za hasnuvati lampaša Tašva, nažgi ga i idemo.

— Tašva je onda nažgal lampaša i išel je s hercegom na lice mesta.

— Ovdi je kamen, veli herceg još i sada takaj je žareći, nego ni na tuliko, kak pred tim toga pol vurom. Drži da samo bliže lampaša. Kakve čudne duge proge su na njem, Bog sveti, im je to zlat , čisto pravo zlato.

— Zlato? pita Tašva.

— Imaš li noža prisebi Tašva?

— Imam, nego naj paziju njihovo hercegstvo, ar je jako ošter i špičast.

— Dolmoravski herceg noža pogledne. Dober bude — veli — mozbit nepokvarim kamena, koj je velika redkoča. Petrogradski vučenjaki, bi me za isto špotali, ako bi jeden najmenši falačec poterl žnjega.

— Nato herceg kamena iz oštrim nožem je rezati počel.

— Zlato, pravo zlato, nikakve dvojbe nema.

— Vezda Tašva lampaša na zemlju dene.

— Kamen je moj! — veli ozbilnim glasom k hercegu se obrneči.

— Tvoj — pita ga podrugljivo herceg.

— Kamen je na moju zemlju opal.

— Kamen tvojega vrta plota od zvuna opal je na zemlju, koja je moja, ni pako tvoja.

— Za ono zemlju, koja od zvuna mojega vrta leži, moj otec je dvadeset ljet porciju platjal, vašega hercegstva imanje se tam pri potoku započne. Kaj bi mi bilo na pameti nekaj takvoga reči, kaj nebi bila istina. Ovo njihovo hercegstvo jako dobro znade i to takaj znade, da kamena za medju postaviti, ravno samo iz toga zroka prosil jesam

— Dobro je dobro Ivan. Trsil se budem, da se tvoj posel čim prvlje vu red postavi Zvan toga ovdi je jako zima i nemam volje se duže stobom pravdati. Lehku noč!

Tašvu su hercegove gizdave reči jako zbantuvale.

— Mojega posla kaj ne budeš vu red postavil, od srditosti drhtajučim glasom — kak da nebi znal, kak ste navadni vi velika gospoda siromaški ljudih posle zvršavati.

— Nit jedne reči v še ti nevaljaš. Za tvoju preufanost trpel budeš.

— Trpel ja budem to je istina, hasna pako budeš ti imal. Od velikoga zlatoga kamena za vsaki njegov lot budeš na manjikovanje i na paradu obrnul. Ja pako od glada vumiram, moju prošnju nigdo ne jemle vu pazljivost.

— Pazi samo na se, pazi!

— Nakaj bi pazil? odgovori mu nazat Tašva, — ti Dolmoraski Aleksović, odovud prvlje nebudeš otišel doklam kleječ na sveto trojstvo i na vse svetce ne presegneš, da vu kamenu bivajučega zlata polovicu meni ne odpustiš.

Ivanove oči vu krvi se jesu obračale više je ni mogel ladati sobom.

— Nato nebudem položil prisegu — rekel je herceg.

— Ni? I Ivan vidi, da herceg iz svojega premnatoga kaputa iz nutrašnjega žepa neka jemle, veli njemu da naj postoji, znam kaj hoćeš — nemoj vzeti napre pištolu, ar drugač . . .

— Herceg je za nikaj vzel ove reči nego doklam bi pištolu iz žepa van iz vadil, Tašva svojega noža do črenj vu hercegova prsa za bode.

Nesrečen človek vumerl je još prvlje, kak bi na zemlju bil opal.

Tašva po krvavim činenju je jeden čas premiru stal, kesnije medjutim mu na pamet dojde, da vmorjenoga človeka mrtvo telo nekam bi dobro bilo skriti, da nebi ovud hodeči ljudi vpamet vzeli. Mrtvo telo na pleča hiti i pod jeden kameniti most odnese.

— Ako bude sneg do zutra jutra neprestanoma padal, rekel je vu sebi, nigdo nebu mogel videti, prama več ru pako vu seču morem zakopati.

— Ti si Ivan? pita Mavra, kada je vidla svojega muža pred vrati.

— Ja jesam Mavra. Dugo sam ostal tam.

— Dosta dugo. Kaj pak herceg je ni došel na zad stobom?

— Ni, vu kaštelj je otišel.

— Tašva prama peči gledeč, vidi, da je ogenj vgasel.

— Zakaj si ni za kurila vpeči.

— Sama neznam za kaj, odgovorila je žena ni sam si mislila nato.

— Ni si mislila nato. To je jako čudno, drugoč na takvoga kaj skrb imaj. Zima mije, da mi zubi klepečeju. Donesi više drv na ogenj naj gori.

Žena je taki posluhnula.

— Znaš, onoga črnoga kamena smo našli. Vu kamenu vnogo čistoga zlata ima.

— Zlato! zakriči. Mavra, na steni višečem pred svetim kipu se na nizi i prekriži se. Bog moj, Ivan onda smo oslobodjeni. Muž njeni s glavom klimajuč kaže da je istina.

— Ivan — veli žena k svojemu mužu stupeč, tebe neka bantuje, kaj ti je?

— Celo dugovanje me jako iznenadilo.

— A kaj je rekel herceg?

— Herceg? Je je. Posluhni me Mavra, herceg mi je obečal, da nikomu nebude povedal. Obečaj mi da jeden čas niti ti nebudeš se spominala od toga. Barem jeden čas pred susedi moraš tiho biti. Sad pako dajmi jesti, gladen sam zima mi je, odmah moram si doli leči.

— Juha taki bude topla, Mavri zlati kamen, hercega izniknutje, Ivana njegova zmešavina ni su dala počivati. Zločestoga nekaj si je mislila, bez toga da bi tomu zroka mogla dati. Kad je juhu pred svojega tuvaruša bila dela, spazila je da je na ruki sasve zasušena krv. Kesnije na njegovim premnatim kaputu takajše krvave krpe vidila je.

— Čija je krv ovo? pita žena.

— Ja neznam — odgovori Tašva.

— Neznaš. Mozbit si vmoril hercega?

— I ako bi to bil včinil?

— Onda bolje bude taki vumreti, neg da bi na galge došli.

— Zlati kamen je i vezda takaj tam, kam je iz neba doli bil opal. Vzemimo si iz žnjega kuliko smo samo moguči, svet je veliki pobegnimo.

— Ni tak Tašva. Ja moje živlenje zbog krvoločnika nedam: Idi pobegni, odnesi si kinče, ja ovde ostanem, da zbog tvojega greha trpela budem.

— Ali Mavra . . .

— Više niti jednu reč, naj si misliti, da vješaču sebe predadem. Svoje živlenje vu ruki držim. Doklam krvoločnost na svetlo dojde, ti već seguren moreš biti na drugo si pak naj misliti. Ovu noč još vu varaš moreš dojti za zlato vse dobiš. Idi Tašva pašči se ostavi mene.

— Drugi dan hercega iskajuča družina i žandarstvo, njegovo mrtvo telo pod mostom su našli bili. Pokehdob pako vu rani na ostavljenim nožu Tašve ime bilo je videti, krvoločnika je lehko bilo najti.

— Tašve vu njegovi hiži medjutim samo Mavre njeno mrtvo telo našli jesu, koja hercegice od njene kćeri doblenim otrovom je sebe otrovila.

— Tašva je bez traga nekam izniknul. Od prek vrtnoga plota na zemlju padajučega kamena se onda bilo zeznalo, da nije zadržaval vu sebi čisto zlato, nego jeden strašno veliki meteor iliti nebeski kamen je on bil, kojega su onda vu petrogradski muzeum bili odpeljali.

Iz magjarskoga: ***M. F.***

Gabona árak. — Cena žitka

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	15.00—
Rozs	Hrž	12.00—
Árpa	Ječmen	14.00—
Zab	Zob	15.00—
Kukoricza uj	Kuruza nova	14.00—
Fehér bab uj	Grah beli	22.00—
Sárga » »	» žuti	17.00—
Vegyes » »	» zmešan	17.00—
Kendermag	Konopljeno seme	26.00—
Lenmag	Len	18.00—
Tökmag	Koščice	20.00—
Bükköny	Grahorka	16.00—

Szőlőoltvány eladás.

A ki egészséges, olcsó, szép szőlőt akar, bizalommal forduljon

Vityé Miklós lelkiismeretesen vezetett oltványtelepéhez **Szerb-Csanádon** (Torontálm.), a hol **szokvány minőségű I. rendű fás, gyökeres és sima zöldoltványok, bor- és csemegefajok, valamint amerikai sima és gyökeres szőlővesszők, nemkülömben ugyanazon fajok II. rendű osztályzatban** a legolcsóbb árban kaphatók. — **Szőlőlugasnak** külön e célra választott fajok. — **Faj és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.** — A számos elismerő-levél közül itten csak egy: Tek. Vityé Miklós urnak, Szerb-Csanád. A nekem szállitott 2000 drb. I. minőségü gyökeres oltvány 14—15 drbig mind megfogamzott s igy azokat mindenkinek a legjobban fogom ajánlani. Már ez idén, t. i. az első évben 3½—4 m. hajtást hoztak, mely körülmény általános feltünést keltett. Biztositom, hogy szükségletemet mindig Önnél fogom fedezni. — **Szivélyes üdvözlettel Kunszt Sebő, Egres.** —

382 9—10

Egy keveset használt kerékpár

eladó. **Bővebbet e lap kiadóhivatalában.**

Akinek megbizható

Szőlőoltványokra

fajtiszta amerikai sima vagy gyökeres veszszőre van szüksége, forduljon teljes bizalommal **az llami segélyivel létesitett Vállalati szőlőtelephez Billédre** (Torontálm.)

Legolcsóbb árak!

Az intézőség.

54 9—10

Védjegy: „Horgony!"

A Liniment. Capsici comp.,

a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régiónak bizonyult háziszer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvénynél, csúznál és meghüléseknél bedörzsölés**képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üvegot fogadjunk el, a mely a „Horgony" védjegygyel és a Richter czégjegyzésével ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: **Török József gyógyszerésznél, Budapesten.**

Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz", Prágában. Ellenőrhetetlenül 5 nőv. Mindennapi szétküldés.

456 17—32

Hirdetmény.

A csáktornyai izr. hitközség egy több lakásból és üzlethelyiségből álló

egyemeletes háznak

a folyó évben leendő felépitését határozta el.

Az összes munkák egy vállalkozónak adatnak át. Vállalkozni óhajtók felhivatnak, hogy ajánlataikat ***folyó évi április hó elsejéig*** a hitközség elnökéhez nyujtsák be, a kinél a tervek és a részletes költségvetés minden nap délelőtt 8—12 és délután 2—6 óráig betekinthetők.

Csáktornyán, 1906. március 16-án.

Az előljáróság.

690 1—1

842 sz. tk. 905.

Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. jbiróság, mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy Sosterics Pál kereskedő perlaki lakos végrehajtatónak Habec György nős Hranyec Franciskával volt muracsányi jelenleg Bad Egart Merán melletti lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében 40 k. 20 f. tőke, ennek 1904 évi szeptember hó 23 napjától járó 5% kamatai 42 k. 90 f. eddigi is 13 k. 55 f. árverési kérvényi költségek kielégitése végett a nagykanizsai kir. törvényszék, a perlaki kir. járásbiróság területén fekvő a muracsányi 3658 sztjkvben foglalt † 4873/a hrsz. szántóföld Red dülőben ingatlan egészben C 3 sorsz. Habec István nős Horváth Annával muracsányi lakos javára bekeblezett holtiglani haszonélvezeti szolgalmijog feuntartásával 95 kor. kikiáltási árban, mint becsárban az

1906. évi május hó 28 napján d. e. 10 órakor

Muracsány községházánál dr. Reményi Zoltán perlaki ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó árverésen a becsáron alul is eladatni fog.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti kikiáltási ár 10%-át bánatpénz fejében letenni.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Perlak 1906. febr. 20-án. 687

Házeladás.

Csáktornyán a Wlassits-utcában (áll. polgári isk. melletti)

NOVÁK-féle

HÁZ

szabad kézből azonnal eladó. 691 1—1

Pártoljuk a hazai ipart!

A világhirű Kobrak budapesti cipőgyár, a pécsi Hammerli (udv. szállító) keztyügyár, a temesvári Délmagyarországi kalapgyár, Drucker Mór és fia — budapesti férfiruha gyárnak —

képviselője és egyedüli elárusitója

POLLÁK GYULA

Csáktornyán.

693 1 *

A volt HESSEL-féle üzlet

teljes berendezése,

állványok, világitásberendezés, kirakat (portál) stb.

eladó.

Bövebbet e lap kiadóhivatalában.

636 2—2

FIGYELEM!

Megbízható legjobb minőségü hírneves valódi szepességi

lennvászon és damasztárú

minden nagyobb üzletben kapható.

A késmárki gyár bejegyzett védjegye

Késmárki gyártmány csak az

mely ezen védjeggyel van ellátva.

! HAZAI IPAR !

681 2-10

74 kitüntetés, 6 állami érem.

10.000 motor a legteljesebb megelégedésre szállitva.

Drezdai motorgyár r. t.
fióktelepe:

Gellért Ignácz és Társa

Budapest, VI., Terézkorut 41. szám. Telefon 12—91.

Benzinmotorok, légszeszmotorok, nyersolajmotorok, szesz- (spiritus) motorok, acetylénmotorok, Benzinlokomobilok cséplésre.

565 7—10

Fontos ujdonság! Szivógázmotorok a legmodernebb és legtökéletesebb, beigazoltan a legolcsóbb üzemet nyujtó erőgépek. A drezdai szivógázmotor faszénnel is kitünően dolgozik.

A drezdai motor világszerte elismerten a legkitünőbb gyártmány. Kipróbált tökéletes szerkezet. Válogatott legjobb anyagból a legszolidabban és a legpontosabban van készitve.

Tartós! Sok évi használat után sem szorul reparaturákra. Feltétlenül üzembiztos. Kezelése igen egyszerü. Az üzemköltségek a legelőnyösebbek.

Drezdai motorok üzemben megtekinthetők számtalan iparvállalatban és uradalmak gazdasági üzemeinél: malmokban, téglagyárakban, famegmunkálásoknál, faaprításnál, vizemelő (szivattyu) telepeken, gazdasági takarmány-kamarákban, tejgazdaságokban cséplésnél stb.

Teljes üzemberendezések [malmok, gazdasági üzemek közlőmű-szerkezetek stb.] szállitása.

Felvilágositások és költségtervezetek készséggel adatnak.

Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

SIEG. FISCHL & Co. Klagenfurt

rozsszesz, sajtolt-élesztő- és malátagyár.

AJÁNLJA:

pékeknek nagyon fontos

MALTOSIN-ját (sütőmaláta.)

A süteményt sokáig friss és ízletes állapotban tartja, azt könnyüvé, tetszetősebbé teszi és szép szint, tartósságot ad. Megtakarit sok tejet, cukrot.

Képviselet és raktár Csáktornya é vidékére

STRÁHIA Testvérek Csáktornya.

Ugyanoda naponta friss élesztőt szállitunk.

Keil-Lakk

legkitünőbb mázolószer puha padló számára.

688 1—8

Keil-féle *viaszkenőcs kemény padló számára.*
Keil-féle *fehér „Glasur" fénymáz 90 fillér.*
Keil-féle *arany-fénymáz képkereteknek 40 fillér.*
Keil-féle *szalmakalap-festék minden szinben.*

Mindenkor kaphatók:

Heiurich Miksa cégnél Csáktornyán. — Horváth A. Varazsdon.

Kelmae

684 2—5

A tisztelt háziasszonyoknak

legmelegebben ajánljuk a

valódi :Franck: kávé-pótlékot

mint legjobb pótkávét,

belföldi nyersanyagból gyártva

Franck Henr. fiai

honi gyárában

Kassán.

Védjegy.

D. X 6928 N. 681. J. W. L.

Nyomatott Fischel Fülöp (Strausz Sándor könyvnyomdájában Csáktornyán.